

22

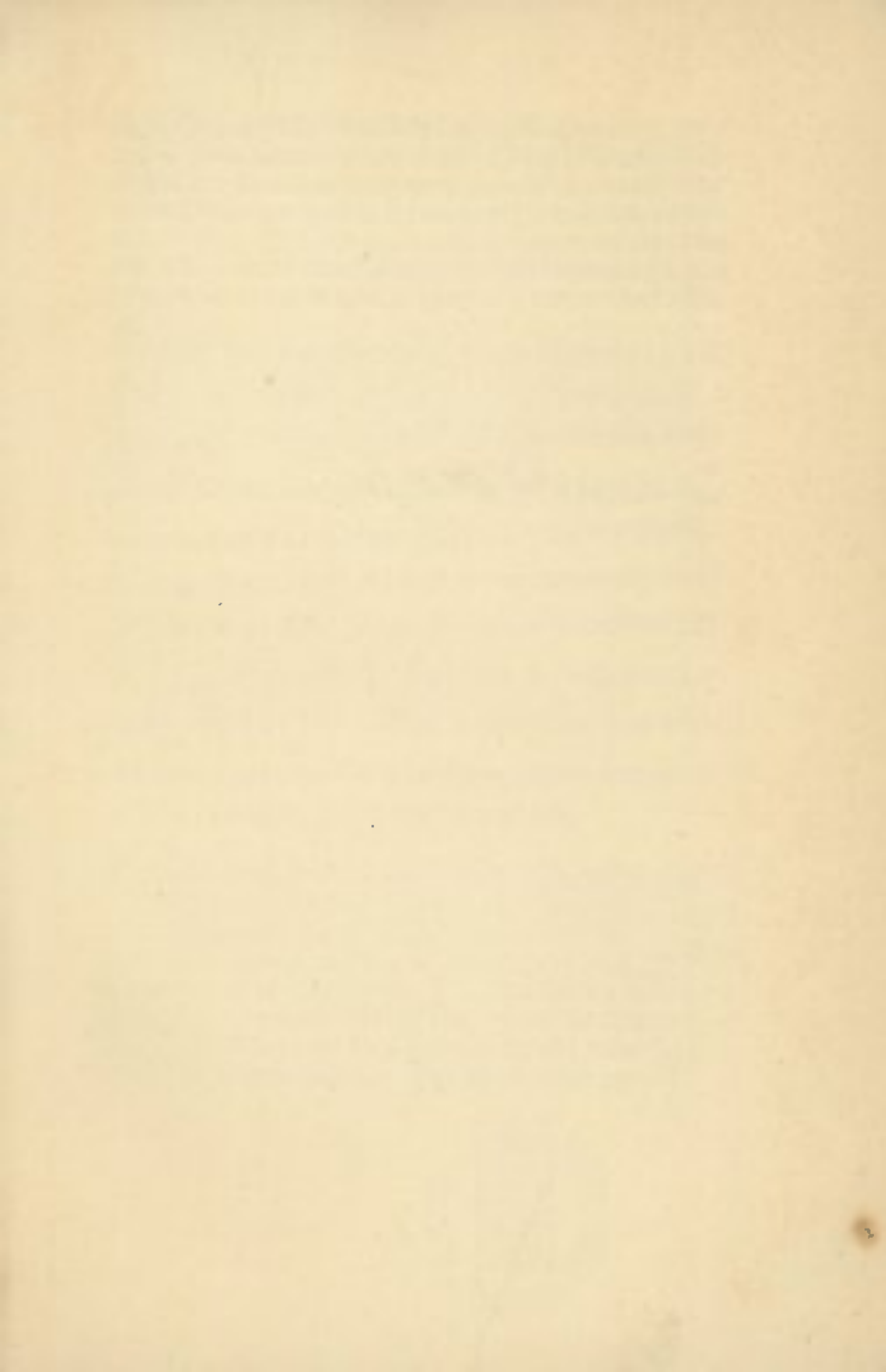
March 2

Microfilm made

in

12/5/92

Asander

Inc.
1422

solennitatem pasche venerat in iherusalē. Et quia aliqui reputabant iesum esse verum christū. Alij autē seducti a sacerdotibus reputabant eum magū: et ideo si occideretur durante solennitate paschali timebant periculosam seditionem populi. Propter quod consulebant mortē eius vsq; post festū differri: tamē istud consiliū postea mutarūt. Invenērunt oportunitatē eū capiendi p̄ iudā vt dicit infra.

Euz autē esset iesus in bethania: in domo symonis leprosi. Accessit ad eū mulier habēs alabastrū vngenti preciosi: et effudit sup caput ipi⁹ recubentis. Quidētes autē discipuli indigni sūt dicētes. Ut qd potio bec: potuit. n. vnguētū istud venundari multo: et dari paupibus. Sciens autē iesus: ait illis. Quid molesti estis huic mulieri: opus enī bonū operata ē in me. Nam semp paupes habetis vobiscū: me sūt non semp habētis. Mittens enim bec vngentum hoc in corpus meum sō sepeliedum me fecit. Amē dico vobis: ubicunq; predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo: dicetur et qd bec fecit in memoriā eius.

Tercia particula prime partis. In qua ponitur venditio nis christi occasio. Judas enim cupidus mortis fuit venditionem: vt posset recuperare per hoc venguētū super caput eius effusi. Et hoc est quod dicitur: autem esset iesus in bethania. Illud fuit factum sexto die ante passionem christi. Et habetur iohannis duodecimo. Sed hic recolitur a martheo: quia fuit occasio venditionis christi. Et dictum est iam.

a iij

Iste. ii. uicē nō erat leprosus quia iam fuerat curatus a chri-
 sto: renumerat tamen nomen leprosi sicut Marbens post
 uocationē ad statū apostolicūz adhuc uocabat publican⁹:
 ut dictū est super ioban. decimo capitulo. Accessit ad eū
 mulier. Ista fuit maria soror lazari. ut dicitur Iohannis
 duodecimo. Habens alabastrum. Id est uasculum sa-
 crum de alabastrō: quod est gen⁹ marmoris candidi. Quia
 tale uasculum optime conseruat unguēta in terra illa. Et
 hoc est quod dicitur. Unguenti preciosi. Id est contenti-
 ni unguenti. Aduertendum tamē qđ unguentum hoc vo-
 catur lacryma fluens de arboribus que est multum preci-
 osa in terra illa: quia ualet ad multa medicinalia. Effu-
 dit super caput ipsius. Sicut effunditur aqua roseacea
 propter refrigerium et odorem. Recumbentis. Id est re-
 sidentis in mensa: quia faciebant magnum festum christo
 et discipulis eius. Et lazarus qđ fuit suscitatus ab eo: erat
 vnus de discumbentibus. sicut habetur iohannis duode-
 cimo. Uidentes autem discipuli indignati sunt. Hic po-
 nitur plurale pro singulari secundū cōmunem modum lo-
 quendi: quia quod vnus de aliqua societate facit: tota so-
 cietas dicitur facere. Solus enim iudas mutmurauit: ut
 habetur expressius iohannis duodecimo. Vel si forte ali-
 qui mutmurauerunt fuerunt ab eo incitati dicentes. Et
 quid perditio hec. Putabat enim iudas unguentum per-
 ditum propter hoc quod non habebat apud se premium.
 Poruit enim uendari multo. Istud expressius ponit-
 tur iohannis duodecimo: ubi dicitur qđ poterat uendi pro
 trecentis denarijs. Et dari pauperibus. Non dicebat
 hoc iudas compatiens pauperibus: ut habetur iohannis
 duodecimo: Sed dolebat qđ unguentū non fuerat sibi tra-
 ditum ut eius precium sibi retineret et furaretur. Sciēs
 autem iesus. Cogitationē scilicet malignā iude. Quid
 molesti estis huic mulieri? Quasi diceret sine causa: cuius
 ratio subditur. Opus enim bonū operata est in me-

nam semper pauperes habebetis vobiscum. Quasi diceret
semper potestis recuperare ad faciendum illis elemosinam
Ad aut non sp habetis. Sed contrarium videtur math.
vi. vbi dicit discipulis suis ecce vobiscum sum usq ad consum-
mationem seculi. Sed hoc intelligit de esse cum hoibus p gra-
ciam: et etiam sacramentaliter in sacramento altaris. Sed
istis modis non possunt sibi corporalia obsequia exhiberi.
sequitur. Aditens. n. hec unguentum hoc in corpus meum
ad sepeliendum me fecit. Quasi diceret in hoc facto prefi-
guravit sepulturam meam futuram de propinquo. Unde
iohannis duodecimo dicitur qd precepit partem unguenti
ad sepulturam suam referuari. Unde credendum est qd hec
mulier hoc fecit edocta a spiritu sancto. sequitur. Eue-
dico vo bis vbiunqz predicatum fuerit hoc euangelium in
toto mundo. Hoc est factum huius mulieris pertinens ad
euangelium christi. Dicitur et qd hoc fecit in memoriam
eius. Id est ad laudem eius recitabitur tanquam factum
virtuosum: et hoc patet adimplerum.

Tunc abiit vnus de duodecim: qui dicebatur iudas
scariot ad principes sacerdotum: et ait illis. Quid
vultis michi dare: et ego vo bis eum tradam. At illi consti-
tuerunt ei triginta argenteos. Et exinde querebat oportu-
nitatem vt eum traderet.

Quarta particula prime partis: in qua describitur ven-
ditio christi modus et ordo. primo qrum ad tempus.
cui dicitur. Tunc. Id est feria quarta quando principes
sacerdotum fuerunt congregati ad tractandum de morte xpi vt
dictum est. Abiit vnus ex duodecim. i. ex principalibus xpi di-
scipulis. Qui dicitur iudas. Hoc dicitur ad dram alterius iude qui
fuit frater Jacobi minoris. Et notandum qd scariot est no-
men ville de qua erat oriundus iudas proditor: propter
quod inde cognominabatur. Ad principes sacerdotum.

Quos audierat esse congregatos ad tractandum de morte christi. Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam. Occulte scilicet, et sine strepitu, propter quod inuenerunt consilium predictum. Et illi constituerunt ei. Id est ex pacto firmiter promiserunt. Triginta argenteos. Nummus valebat decem nummos vsuales: et per consequens triginta argentei valebant trecentos denarios vsualibus, ut patet manifeste si multiplicentur triginta per decem. Et sic in venditione christi recuperavit valorem predicti vnguenti. Et exinde querebat oportunitatem. Scilicet temporis et loci. Ut eum traderet. Scilicet occulte: quod adimpleuit in nocte diei sequentis, ut infra patebit.

Prima autem die azimorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes. Ubi vis paremus tibi comedere pascha? At Iesus dixit. Ite in civitatem ad quendam: et dicite ei. Magister dicit: tempus meum prope est: apud te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus: et parauerunt pascha. Vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis suis.

Secunda particula principalis primi capituli: in qua describitur ipsius christi venditi traditio. Ubi quatuor tanguntur. Quia primo premittitur paschale convivium ad proditoris reuocationem. Secundo instituitur eucharistie sacramentum ad fidelium refectionem, ibi Lenantibus autem. Tertio predictur discipulorum scandalum ad ipsorum premunitionem, ibi Tunc dixit illis. Quarto subiungitur christi desiderium ad nostram redemptionem, ibi Tunc venit Iesus. Dicit ergo sic. Prima autem die azimorum. Ista dies fuit feria quinta que erat vigilia pasche. In qua imolaba-

tur agnus paschalis ad vesperez illius diei: que erat dies
 quarta decima primi mensis. Et tunc tenebantur vesci pa-
 nibus azimis vsq; ad vesperez vigesime prime diei eius-
 dem mensis. Et habetur exodi duodecimo. Aduertendū
 tamen est q; greci dicunt christum cenasse cum discipulis su-
 is ante passionem suam tredecima die primi mensis. Ita
 q; anticipauit inuolatiouem agni paschalis per vnam diē.
 Quia p̄cendebat se passurum in crastinum: quando debe-
 bat agnus inolari secundum legem. Hoc autem probant
 ex euangelio iohannis decimo octauo. Ubi dicitur q; iudei
 ducentes christum ad pilatum non intrauerunt in pretori-
 um: vt non contaminarentur: sed vt manducarent pascha.
 Et quo concludunt q; eadem die passus est: in qua inola-
 bant agnum paschalem scilicet decima quarta die mensis
 primi. Et per consequens die tredecima cenauit cum disci-
 pulis. Et quo vltius concludunt q; christus confecit cor-
 pus suum in pane fermentato: quia iudei non vescaban-
 tur azimis ante vesperez decime quarte diei. Et quo vlt-
 terius in tantam insaniam prorumpunt q; dicūt Elzarthe-
 um Marcū et Lucham falsum scripsisse. quia describunt
 christuz cenasse cum apostolis prima die azimorum: in qua
 agnus paschalis inolabatur. Propter quod dicunt vl-
 terius. q; Iohannes qui scripsit posterior: in hoc correxit
 eos duodecimo capitulo dicens: Ante diem festum pasche.
 Ubi consequenter agitur quando lauit pedes discipulorū
 suorum: et eadē nocte traditus est. Sed ista sunt falsa et er-
 ronea. dicere enim q; in scriptura canonica sit aliquid fal-
 sum: est erroneum cum sit tradita a spiritu sancto. Et ite-
 rum si concedatur esse falsa in aliquo loco: per consequens
 non potest habere aliquid firmitatis in alijs locis. vt ar-
 guit Augustinus in epistola ad Hieronimum. Item q;
 dicunt christuz confecisse in fermentato: hoc est contra Cibri-
 sostomum qui fuit doctor grecus: qui dicit super Elzarthe-
 um. apertissime dominus demonstrauit quia a principio
 circumcisionis sue vsq; ad diem pasche extremuz non erat

contrarius diuinarū legum. In lege autem precipiebatur
q̄ carnes agni paschalis comederēt cum panibus azimīs
Etgo in illa cena vltima in qua confecit corpus suum erāt
panes azimī. Et propter hoc bene scribit Martheus qui
scribit prima die azimorum ꝛc. Quod autem arguitur
de Iohanne qui dicit q̄ iudei non introierunt pratorium
ne impedirentur a mādicatione pasche. Dicendum q̄ pa
scha accipitur non pro agno paschali qui fuerat imolatus
nocte precedenti: sed pro azimīs panibus quibus vteban
tur septem diebus: ad quorum comestione[m] requirebatur
q̄ homo esset mundus. Ad secundum quod arguitur
de euangelio iohannis duodecimo Ante diem festum. ꝛc.
Dicendum est q̄ quindecima diemēsis primi: illa erat
dies festiuitatis paschalis. Que tamen festiuitas incipie
bat a vespere diei precedentis. Et propter hoc illa eadem
die incipiebant comedere azimos panes in vespere. vt pa
tet ex predictis. Et quo patet qd̄ iohannes non contra
dicit alijs: sed magis conuenit cum eis. Sequitur. Ubi
vis parauis tibi comedere pascha? Ioh̄ est agnum pascha
lem. Et iesus dixit: ite in ciuitatem ad quendam et dicit
te ei. magister dicit. Martheus hic loquitur generaliter
quia christus non expressit illis nomen illius ad quem de
bebant ire. Tamen dedit eis signum per quod poterant
determinate cognoscere. Secundum qd̄ habetur Marci
decimo quarto vbi dicitur sic. Decurrer vobis homo lage
nam aque baiulans sequimini eum: et quocūq; introierit
dicitte domino domus. ꝛc. Tempus meum. Scilicet pari
endi. Prope est apud te facio pascha cum discipulis me
is. Quali diceret: prouide mibi de loco et cibo. Unde cre
ditur q̄ ille erat discipulus christi occultus tamen. p̄z etiā
q̄ christus ita pauper erat q̄ nec domiciliū habebat nec
vnde posset cibum paschalem emere. Sequitur. Vespere
autem facto. Quia illa erat hora comedendi agnus pa
schalem. Discumbebat cum duodecim discipulis suis

Et quito patet qd quantum erat in se reuocabat prodito-
rem amore primo : cum esset vnus ex duodecim : et tamen
non repulit illuz a conuiuio agni paschalis: licet eius pro-
ditio non lateret eum.

T Et edentibus illis dixit. Amen dico vobis: quia
vnus vestrum me traditurus est. Et contristati valde cepe-
runt singuli dicere. Nunquid ego sum domine. At ipse re-
spondens ait. Qui intingit mecum manum in parapside:
hic me tradet. Filius quidem hominis vadit sicut scrip-
tum est de illo.

Hic reuocarp proditorem dolore: predicendo corā eo pas-
sionem suam: que debebat esse discipulis suis materia do-
loris. Et hoc est quod dicitur. Amen dico vobis quia
vnus vestrum. Id est duodecim discipulorum principali-
um. Ad traditurus est. Et contristati valde. ꝛc. Hō so-
lum propter mortem magistri sui futuram contristati sunt
sed quia quilibet timebat de se ne esset ille qui debebat euz
tradere. propter quod. Leperunt singuli dicere. nunquid
ego sum domine. Quia quilibet debet sibi timere de pec-
cato futuro quantumcumqz sit sanctus. At ipse respon-
dens ait: qui intingit mecum manum in parapside: hic me
tradet. Per hoc non poterant perpendere quis esset de-
terminate: quia omnes comedebant in eodem vase in quo
erant carnes agni paschalis posite. Filius quidem ho-
minis vadit ad passionem suam sicut scriptum est de illo.
Isaie quinquagesimo tercio: vbi dicitur sic. Tanqz ovis
ad occisionem ducetur. ꝛc. Et danielis nono post bebdo-
madas. lxxij. occidetur christus et in pluribus alijs locis
similiter habetur.

De homini illi per quem filius hominis tradetur: bonū

erat ei si natus non fuisset homo ille.

Hic tercio reuocat proditorem timore: predicendo ei penam damnationis sue dicens. *De autem homini illi per quem filius hois traditur: bonum erat ei: si natus non fuisset homo ille.* Ad id enim malum accipitur hic: pro bono. minus autem malum est non esse simpliciter: quam esse damnatum. Quia et si non sit minus malum ratione pene adiuete que non priuat totum esse creaturam: minus tamen est ratione culpe mortalis: que inseparabiliter adheret damnatis. *Et ipsa non solum priuat quoddam esse creaturam sicut pena. Sed etiam priuat homini infinitum scilicet diuinum: propter quod esse miserum miseria culpe mortalis eternaliter. Hoc est peius quam sit non esse simpliciter.*

Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit: *Hunquid ego sum rabi? Ait illi. tu dixisti.*

Hic quarto reuocat proditorem pudore. Quia ille ostendit se suam proditionem cognoscere. *Et hoc est quod dicit. Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit: nunquid ego sum rabi? Si enim iudas alijs de hoc querentibus tacuisset: reddidisset se eis suspectum. Ait illi. tu dixisti. Et in hoc delictum suum alijs non publicauit: sed conscientie iude significauit se eius delictum scire. Poterat enim per hoc uerbum mentem iude sic mouere: quod alios latebat.*

C Enantibus autem eis accepit iesus panem et benedixit: ac fregit. deditque discipulis suis et ait: *Accipite et comedite hoc est corpus meum. Et accipies calicem. gratias egit: et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes.*

Hic est sanguis meus novi testamēti: qui pro multis effu-
detur in remissionem peccatorum.

Secunda particula secunde partis in qua instituitur eu-
charistie sacramentum ad dominici passionis recordatio-
nem. Et diuiditur, in tres pres. qz primo describit bu-
ius sacramenti institutio: Secundo predicatur immortalis
vire inchoatio. ibi dico autez vobis. Tercio pro vtroqz reo
ditur gratiarū actio. ibi et hymno dicto. Circa primum
aduertendum qd istud sacramentū sub duplici specie insti-
tutū est scilicet panis. ⁊ vini: quia panis conuertitur in cor-
pus christi: ⁊ vinum in sanguinem. ⁊ iste cōuersiones fiūt
separatim qz christi sanguis fuit separatus a corpore vel a
carne in passione: hoc autem sacramentūz vt dictum est in-
stitutum est qua si quoddam memoriale illius passionis: ⁊
ideo consecratio carnis et sanguinis fuit sub speciebus di-
stinctis. Considerandū qd sub vtraqz specie est totus xp̄us.
qz sub specie panis est tantum corpus ex vi cōuersionis vel
sacramenti. sanguis autem et anima ⁊ diuinitas sunt ibi ex
concomitantia naturali ⁊ inseparabili. Similiter sub spe-
cie vini sanguis tantum est ibi ex vi sacramenti: cetera autē
ex concomitantia vt diffusius tractatur quarto scutētiāz.
Dicit ergo. Cenātibz autē illis. i. postqz comederāt car-
nes agni pascalis anteqz surgerēt de cena. Accepit ie. pa:
Quia vbi terminat figura: ibi debet incipere r̄uas. agn̄
autē pascalis erat figura huius sacramenti ⁊ ideo institutū
est post comestionez agni. Et bñdixit. In hoc dedit nobis
exemplū qd ante sumptionem huius sacramenti debet mens
eleuari in deū. Et fregit de. di. suis. Inter quos erat iu-
das vt dicunt sancti cōmuniter. Licet hylarius dicat cōtra-
rium. Ratio autē quare xp̄s dedit ei corpus suum fuit: qz
peccatum eius erat discipulis alijs occultū: ⁊ propter hoc
in ecclesia obseruatur: qd peccatori occulto eucharistia non
negatur. Et ait accipite ⁊ comedite hoc est corpus meū.
Si enim verbum christi tante est virtutis: qd fecit de nihilo
omne creaturā: nō est mirū si vnā creaturam cōuertat in ali:

am. Et accipiens calicē. separatim consecrabat sanguinē a corpore ratione predicta. Gracias egit. Eadez ratione sicut in cōsecratione corporis dictū est. Sequitur. Hic est san. me. nō. testa. Id est ad cōfirmationē noui testamenti. Quia sicut vetus testamentū est in sanguine animaliu3 in molatorū. vt habetur exo. xxiiij. Ita nouum testamentum sanguine christi consecratū est. In quo apparet excellentia noui testamenti respectu veteris. Et arguit Apostolus ad hebreos nouo. Qui pro multis effun. in re. peccatorū. Dicit autē pro multis. Quia sanguis christi pro omnib3 effusus fuit quantū ad sufficiētiam: quantū autem ad efficiariam non fuit effusus pro omnibus.

D Ico autē vobis: non bibam ā modo de hoc geniminyris vsq; in diem illum cum illud bibam in re-

guo patris mei. Hic consequenter predictur eterne vite inchoatio. Quia perceptio huius sacramenti dat vitam eternā. Sed3 q; dicit saluator iohani. vi. qui manducat meam carnem: et bibit meū sanguinē habet vitam eternā. Dicit ergo. Dico autē vobis: nō bibā a modo. hoc est ab hora qua instituit hoc sacramentū. De hoc geni. vi. Hoc est de vino qui generatur in vite. Usq; in diem illum cū illud bibam nouū. i. nouo modo. Hoc sunt impleti: quando post resurrectionem suam comedit et bibit cū apostolis suis: ad declarationem sue resurrectionis. Et habetur Luce vltimo. Et tunc bibit nouo modo: quia corp3 suum non erat tunc passibile et mortale: sed gloriosum non indigens cibo vel potu. Sed solum comedit ad declarandum veritatem sue resurrectionis vt dictum est. In regno patris mei. Id est ego tūc existēs in regno patris mei bibam tunc vobiscum modo predicto. Licet enim christus fuerit beatus ex parte anime ab instanti conceptionis: ex parte tamen corporis erat viator: et passibilis ante resurrectionē suam. Sed completa resurrectione fuit beatus in anima et in corpore.

Et hymno dicto exierunt in montem oliueti/

Hic consequenter ponitur pro predictis gratiarū actio. Dicit ergo. Et hymno. Id est cantico diuine laudis. Dicit. Pro sacramenti institutione: et noue vice denunciatio: scilicet in loco ubi ista erant facta. Exierunt in montem oliueti. Hoc est versus montem oliueti. Quia locus ad quem xps exiit in quo fuit captus: erat situs in pede montis oliueti vt dictum est.

Tunc dixit illis iesus: omnes vos scandalum patie mini in me in ista nocte. Scriptū est enīz. Percutiam pastorem: et dispergetur oues gregis. Postq̄ autē resurrexero: precedam vos in galileam.

Tercia particula secunde partis: in qua predicatur discipulorum scandalū ad corū preuentionē. Et primo predicatur in generali respectu omnium. Secundo in speciali respectu petri. ibi Respondens autē. Dicit igitur. Omnes vos scam. pa. Id est ruina in peccatum. In me. Id est recedentes a me propter timorem humanū. In ista nocte. Futura enīz cōtingentia predicat eis certitudinaliter et de terminato tempore: vt cognoscant ipsum esse deū: qui potest talia cognoscere propria virtute. Scriptus est enīz. zacharie. xiiij. Percutiā pasto. Id est xpm. Et dispergentur oues. Id est discipuli ex timore fugientes. Aduertendū tamen q̄ zacharie. xiiij. mutantur verba: licet sit eadez sententia. Quia ibi ponitur propheta ac si propheta loquatur ad dominū dicens: percutite pastores. et. Hic autē ponitur ac si dominus loquatur dicēs percutiā pastore. et. Quia idē est verbum domini et prophete: licet diuersimode. Quia ipius dñi p̄cipaliter. et ipsius prophete instrumentaliter. Postq̄ autē resur. Hoc addit ad cōsolationes eorū: vt q̄ audita ei⁹ morte erāt desolati: audita ei⁹ futura resurrectione essēt aliq̄liter cōsolari. Precedā vos in gal. Nō solū pmittit eis visionē suaz in beatitudine: et in loco multū distāti: sed in regiōe p̄p̄nua scilicet in galilea.

Respondens autē petr^{us} ait illi. Et si oēs scandalizati fuerint
in te: ego nunquā scandalizabo. Ait illi ihesus. Amē dico
tibi: quia in hac nocte antequam gallus cantet: ter me nega-
bis. Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum:
non te negabo. Similiter omnes discipuli dixerunt.

Hic specialiter predicat scandalum petri: Respondēs
autē petrus. Quia erat ceteris feruētior. Ait illi. Et si
omnes scādalizati fuerint in te. &c. In hoc non mentibatur:
quia sic habebat in mente. sed presumptuose loquebatur: nō
considerans debilitatem fragilitatis suae: propter quō gra-
uius ceteris permissus est cadere. Et iterum: quia futurus
erat pastor ecclesiae: ex suo casu sciret alijs condescendere.
Ait illi ie. Amē di. ti. anteq̄ gal. can. ter me nega. **Matth.**
xxvi. dicitur expressi^{us}: anteq̄ gall^{us} bis vocē dederit: ter me
es negaturus. **Augustini**, in libro de cōcordia euangelistarū
dicit. Quod tertia negatio petri fuit inchoata etiam ante primū
cantus galli: anteq̄ tamē esset cōsumata: gallus cantauit
quod negatio scōm totalitatez suam accēpta: habet aliquem
tractum temporis. In hoc enim includitur uerbum illorū
qui dicebant petro tu ex illis es: et argumentum quōd ad-
dicebant ei: Quella eius: et negatio petri sequens. Et sic
patet quod bene potuit inchoari illa negatio antequā gallus
primū cantaret: et post terminari. **Matthaeus** ergo **Lucas** et
Joban. qui dicunt petrum ter negasse christum ante pri-
mum galli cantum: loquuntur habendo respectum ad ne-
gationis cōsumationem. **Matthaeus** autem qui dicit tertiam
negationem petri esse post primū galli cantum: et ante secu-
dum: loquitur habendo respectum ad negationis cōsumationem.
Ait illi petrus et si oportuerit me mori tecum. **Petrus** et
alii discipuli hoc dicendo non dixerunt mendaciter: quia sic
dixit: aut forte: dixerunt uerum falsum quia contrarium
accidit.

Tunc venit iesus cū illis in villā: que dicitur gethsemani. 7 dixit discipulis suis. Sedete hic donec vadā illuc et oram. Et assumpto petro 7 duob⁹ filijs zebedei: cepit contristari 7 mestus esse. Tunc ait illis. Tristis est anima mea vsqz ad mortē. sustinete 7 vigilate mecum.

Quarta particula secūde partis: in qua ostēdit xpi desiderii ad nostrā redēptionez. qđ ostendit tripliciter xps. Primo anxiando. secūdo orando: ibi. Et progressus pū fillū. tertio pōitori occurrendo: ibi. Ecce appropinq̄bit. Circa primū aduertendū: qđ anxietas animi est passio causata ex apprehensione magni mali de primo inuēris impossibilis ad euadendū. Christus autē videbat mortē acerbissimā sibi de proximo inuēntē 7 nō euasibilem: qz sciebat hoc esse determinatū a deo patre. a cui⁹ determinatione nō poterat declināre: cū nō posset peccare. Illa tamen necessitas libertatē arbitrij nō tollebat: igit ex tali morte sic inuēntē: xps habebat materiam maxime anxietatis. Itē pars sensitīua nō allentabat a tali anxietate: ex contemplatione diuine essentie: seu propriū voluntatis q̄ erat in superiori parte aie. nō fieret influentia in inferiore. ut sic esset ibi dolor partis sensitīue maxm. ad nostrā redēptionez. Et quo ergo ex tali anxietate xps nō fugiebat: sed magis venit ad locum vbi pōitorem vultū sciebat. ostendit desiderii ad nostrā redēptionē. hoc est qđ dicit hic. Tūc venit iesus illis. Id est dicit discipulis suis.

In villā que dicit gethsemani. Illa cui⁹ villā erat sita in pede montis oliueti. Et ppter hoc dicit Lucē. xxiij. Venit in montē oliuay. In fine illius vllie erat quidā ortus contēplatori aptus: in quo intrauit iesus. vt dicit Jobānis. xxiij. 7 est vltra torrentem cedron. vt dicit idē. 3. quia vallis iosaphat est intermedia inter montem oliueti

et ciuitatem ierusalem. torrens autē cedron currit per me-
diū illius uallis. Et sic patet q̄ euāgeliste cōcordant de lo-
co: licet ipsum diuersimode nōment. Et dixit discipulis
suis. sedete hic. Hoc dixit octo apostolis: qz iudas nō erat
ibi: et tres secū duxit. vnde sequitur. Et assumpto petro
et duobus filijs zebedei. Isti enim tres erāt magis famili-
ares ipsi x̄po: et ad ei⁹ secreta magis admittebātur q̄ alij.
ratio autē facta est supra. xvij. ca. Cepit contristari et me-
stus esse. Hoc fuit ad ostendendū veritatē humane nature
Et q̄ ista tristitia fuerit maxima subdit. Tristis est aia
mea vsqz ad mortem. et potest li vsqz accipi dupliciter: vno
modo intensiue: qz tantū intensa erat q̄rum poterat esse:
vr visum est. Alio modo extēsiue: qz durauit vsqz ad horā
mortis. Sustinere hic et vigilate mecum. Tanc̄ amici spe-
ciales qui debent in angustijs amicis assistere.

Et progressus pusillū prociuit in faciē suam orans
et dicens. Pater mi: si possibile est transeat a me ca-
lix iste: verū tamen nō sicut ego volo: s̄ sicut tu. Et venit ad
discipulos suos et inuenit eos dormiētes: et dicit petro sic.
Non potuistis vna hora vigilare mecum: vigilate et orate vt
non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus
est: caro autem infirma. Iterum secūdo abiit et orauit di-
cens. Pater mi: si non potest hic calix transire nisi bibam
illum: fiat voluntas tua. Et venit iterū et inuenit eos dor-
miētes. Erant enim oculi eorum grauati. Et relicis illis:
iterū abiit et orauit tertio eundem sermonem dicens. Tūc

venit ad discipulos suos et dicit illis. Dormite iam et requiescite.

Die ostenditur christi desiderium ad nostram redemptionem: quia per orationem offerebat spiritum deo patri pro nobis. quod quidem oratio ostenditur perfecta: quia solitaria. cum dicitur. Et progressus pusillu. Recedens aliquantulum a predictis tribus apostolis. quia oratio est elevatio mentis in deum: quod melius sit quam homo est sequeratus ab alijs. Secundo quia humilis: quod notatur cum dicitur. Procidit in facie suam. Tertio quia deuota cum dicit. Pater mi. Quarto quia recta: quod voluit contrarie predestinationi diuine quod notatur cum dicitur. Si possibile est transeat a me calix etc. Sed voluntatem suam supponit voluntati diuine dicens. Verumtamen non sicut ego volo: sed sicut tu. Quinto charitativa: quia in agonia mortis positus dulciter suos discipulos visitabat. unde sequitur. Et venit ad discipulos suos. et cetera. Et dicit petro sic. Quasi dicat non ostendis tantum feruorem facti: sed verbo. sequitur. Vigilate et orate: ut non intretis in tentationem. Id est non superueniemini a tentatione de proximo imminente: sicut fuerunt postea superari. Spiritus quidem promptus est: Ad dicendum scilicet quod estis parati pro me mori: ut patet ex precedentibus. Caro autem infirma. Ad sustinendam imminente tentationem. Hoc autem dixit christus: quia apostoli diserant ex magno spiritu prius mortem subire: quam ipsum negare. cuius tamen contrarium fecerunt impulsu carnali. Iterum secundo abiit et orauit eundem sermonem. etc. Ubi iterat orationem: ostendens quod oratio debet esse continua. similiter iterat visitationem discipulorum suorum: quia opera charitatis debent esse coniuncta orationi. Et relictis illis: iterum abiit. et orauit tertio eundem ser. etc. Ter orationem replicat: sicut ter fuerat tentatus. ut patet
b ii

tuit. iij. ca. vt liberet nos: pmo a malis pteritis per venia.
Seco a presentib⁹ per tutela. Tertio a futuris p. cantela;
Tunc venit ad discipulos suos. Ter discipulos visitat:
sicut ter orat ratione predicta. Et dicit illis. Quasi co-
patiens eis, ppter rerationem de proximo eis iminentē.
Dormite iam & reqesceite. Id est parū poteritis hoc facere.

Ecce appropinq̄bit hora: & filius hominis tradetur
in manus peccatorū: surgite eamys. Ecce appropin-
quabit qui me tradet.

Hic tertio ostendit xpi desiderū ad nostrā redēptionē,
quia nō solum poitorem cū turba venientē expectant: sed
etiā occurrūt eis. vt habet Iohāns. viij. Et hoc est quod
dicitur hic. Ecce appropinq̄bit hora. Postq̄ enim dixit
discipulis suis: dormite iam & reqesceite. vt dicitur est:
dimisit eos aliquantulum quiescere. Postea cuz sciebat iudā
appropinquantē dixit eis. suffiat: vt habet Alarchi. xiiij
Et tūc euigilauit cōs dicens. Ecce appropinq̄bit ho. r.

Adhuc eo loquēte: ecce iud as. vnus de duodecimi ve-
nit. & cū eo turba multa cuz gladijs & fustib⁹ missi
a principibus sacerdotū & seniozibus populi. qui aut tra-
didit eū: dedit eis signū dicens. Quēcumqz oscularus fue-
ro: ipse est: tenete eum. Et cōfestim accedēs ad iesum: dixit.
Aue rabbi. Et oscularus est eū. Dixitqz illi iesus. Amice:
ad qd venisti? Tunc accesserūt & manus iniecerūt in iesum:
et tenuerunt eum:

Secūda particula tertie part̄is: in q̄ describitur ip̄sius
christi patientia: ⁊ hoc dupliciter. Primo facto. sc̄do ver-
borū. In illa hora. Patientia autē christi facto ostendit̄
in hoc q̄ discipulos suos prohibuit a defensione ei⁹. ⁊ hoc
est quod dicit. Et ecce vnus ex his qui erant cū iesu. Ille
fuit petrus. vt haberet Iobānis. xviij. Extendens ma-
nū exemit gladiū suū. Habebat enim duos gladios: vt ha-
beret Lucę. xij. quos credo fuisse duos cultellos magnos
quibus vsi fuerat in descisione agni paschalis. Et per-
cutiēs seruū principis sacer. am. au. ei⁹. Quē tamen saua-
uit christus tactu suo. vt habet Lucę. xxij. Et i hoc adim-
plet christus quod p̄ixerat Marthę. v. Benefacite his
qui oderunt vos. Tunc ait illi iesus: cōuerte gla. tu. in lō-
cum suū. Prohibendo defensionē armoz. ⁊ ad hoc inducit
multiplicē rationem. prima ratio rangit̄ ibi. Omnes. n.
qui accē. gladiū: gla. peribunt. Gladiū enī accipit qui eō
vritur ad vindictam prop̄ auctoritate: ⁊ hoc est illicitum.
gladio autē vritur sibi tradito: qui eo vritur ad punitionē
maloz zelo iusticie. sicut principes qui auctoritatē habēt a
deo: quia in hoc princeps minister dei est. vt dicit Paulus
ap̄ls: ⁊ similiter ministri ad hoc a principibus constituti.
Secūdam rationē assignat cum dicit. An putas quia nō
possim rogare patrē meū. Quasi diceret: per aliam viam
possem euadere si vellem. Et exhibebit michi nō plus q̄
duodecim legiones angeloz. Legio autē vna continet: sex
millia sercētōs sexaginta sex. Aduertendū ramē: q̄ christ⁹
non dicit hoc p̄pter hoc q̄ indigere auxiliō angeloz: s̄ ma-
gis cōuerso ipi indigēt suo auxilio. sed vt ostendat q̄ plu-
ribus modis poterat euadere. Tertiā rōnem assignat cur
dicit. Quomō ergo implebūtur scripture. Scripture. n.
diuinitus reuelate loquūtur expresse de passione christi. vt
patet ysaię. liij. ⁊ danielis. ix. ⁊ in pluribus alijs locis: que
nō implerent nisi x̄ps pateretur quod est incōueniens: cum
sint dignitate a prima veritate. p̄pter qd̄ subdit. Quis
sic oportet fieri. Quia ex quo aliquid est sc̄dm p̄destina-

tionē a deo predictū: o portet illud impleri, ibi enim est necessitas consequētie: nō tamen consequēris: quia diuina p̄ ordinatio non tollit contingentia a rebus.

I Illa hora dixit iesus turbis. **T**anq̄ ad latronem existis cuius gladijs et fustib² cōprehendere me? **Q**uotidie apud vos sedebaz docēs in templo: et nō me tenuistis. **H**oc aut̄ totū factū est: vt adimplerent̄ scripturę pp̄betay.

Hic describitur christi patientia verbo, quia nō impatiēter: sed rationabiliter alloquutus est turbam ipsius cōprehendentē. **T**anq̄ ad latronē existis cū gla. et fu. con. me. **Q**uasi dicat: sine causa fecistis hoc: cuius rationē assignat dicēs. **Q**uotidie. i. frequēter. **A**pud vos. i. in loco in quo haberis potestatem. **S**edebā: pacifice. i. sine armis. **Q**uasi diceret: tunc potuistis me cōprehendere: sequitur.

Hoc aut̄ totum factū est vt adimple. scriptu. pp̄betay. **Q**uia scriptū erat de eo q̄ tractaret sicut in auctoritate et latro. ysaie. liij. **Q**ui sceleratis reputatus est.

Tunc discipuli oēs relicto eo fugerūt. **E**t illi tenēres iesum: duxerūt ad caphā principem sacerdotū: vbi scribe et seniores cōueniērāt.

Tertia p̄ticula tertie p̄rtis: in q̄ describit̄ discipulorū xp̄i ignauia. p̄mo oīum in ḡnali: cū d̄r. **T**ūc disci. oēs reli. eo. i. xp̄o. fugerūt. timore p̄territi et dimiserūt magistrū suū sicut latronē deduci. p̄pter qd̄ sequitur. **E**t illi te. ie. dn. cū ad caphā. **L**icet. n. p̄mo fuerat ductus ad annā. vt d̄r Jo. hā. xviij. tū mathe² de hoc nō facit mēstionez: qz nō fuit ibi ductus nisi p̄pter quandā reuerentiā: qz erat socer caph̄e vt ibidē d̄r. **E**bi scribe. i. legis periti. **E**t seniores populi. i. indices ordinarij: vt supra visus est. ca. xv. **L**ocū nerant. **A**d examinandum et iudicandum xp̄m.

Petrus autē sequebatur eum a longe: vsq; in atriu
principis sacerdotum. et ingressus intro sedebat cū
ministris: vt videret finem.

Hic ponitur ignavia petri in speciali cum dicitur q̄ se
quebatur eum a longe. Quia timebat ne perciperetur ei
esse discipulus. sequitur. Et ingressus intro. Qualiter
autē ingressus fuerit: dicit Johānis. viij. s. per impetra
tionē alterius discipuli qui erat notus pontifici. Et vi
deret finem. Licet autē nō auderet christū confiteri seu de
fendere: tamē volebat videre quid finaliter fieret de eo.

Prinicipes autē sacerdotū ⁊ omne conciliū querebant
falsum testimoniū contra iesum: vt eum morti trade
rent. et non inuenerunt: cum multi falsi testes accessissent.
Nonissime autē venerūt duo falsi testes: et dixerūt. Hic di
xit. Possum destruere templū dei: ⁊ post tridū reedifica
re illud.

Hec est quarta pars principalis huius capituli. in qua
describit ipsius xpi apprehensi illusio. vbi quatuor tan
guntur. per ordinem. Primū est eius accusatio maligna p̄
falsos testes. Scdm̄ accusati iniusta condēnatio per malos
iudices. ibi Et surgens. Tertiu condēnati vituperatio per
malignos apparitores. ibi Tunc expnerūt. Quartū petri
negatio per tres vices. ibi Petrus autē sedebat. Circa pri
mū dicitur sic. Principes autē sacerdotū ⁊ omne conciliū
querebāt falsum testimo. ⁊c. Quia verum nō poterāt inue
nire. Et eum morti traderēt. Per pilatum p̄sides: q̄
ipsi nō habebāt alteram iusticiā. Et nō inuenerunt. Us

de possent eū accusare tanq̄ dignū morte corā pilato.
 Cum multi falsi testes accessissent. Ad id quod dictū est p̄
 curandū. Nonissime aut̄ venerūt duo falsi testes. Dixe-
 runt. hic dixit: possum destruere templū dei. Sed querit̄
 quomodo isti dicuntur falsi testes: quia Jobā. ij. scribit̄ q̄
 christus dixit in eis. Soluere templū hoc: et i tribus dieb̄
 excitabo illud. Quod videtur idem esse cum eo q̄ hic dici-
 tur. Dicendū q̄ illa verba que dixit christus Jobānis. ij.
 intelliguntur de templo corporis sui. vt ibidem dicitur: et
 hoc sonat̄ verba ibidem posita. quia dixit ibi. Soluere tem-
 plū hoc. Non precipiēdo eis: sed predicēdo eis quid essent
 facturū. dissoluēdo corpus eius: quod erat templū spiritu-
 ale dei. vnde sensus est. soluere. i. soluetis corpus meū per
 mortem quā mihi infereris: vnde sequitur ibidē. Et in tri-
 bus diebus excitabo illud. Excitare enim est: a somno mor-
 tis reuocare. q̄ nō competit̄ templo materiali: sed templo
 spūali. s. suo corpori. isti autē testes loquebātur ac si de tē-
 plo materiali christus intellexisset: cum dicebat in tribus
 diebus reedificabo illud. q̄ reedificabo pp̄rie respicit̄ tem-
 plū materiale. Item nō dixit destruam vel possum destruere:
 vt ipsi imponūt. sed dixit soluere. i. soluetis mortem mi-
 hi inferendo: predicēs mortem suā et resurrectionē vt pa-
 tet ex predictis. Et sic patet q̄ isti testes mutauerūt verba
 eius et sententiā: in quo apparet falsitas eorū. dato etiaz q̄
 bene recepissent verba eius et sententiā: tamen possunt dici
 falsi testes alia ratione. s. ex falsa intentione: quia intēde-
 bant procurare mortem innocentis.

Et surgens princeps sacerdotū ait illi. Nichil respō-
 des ad ea que isti aduersum te testificātur. Iesus
 aut̄ tacebat. Et princeps sacerdotū ait illi. Adiuro te per
 deū viuū: vt dicas nobis si tu es christus filius dei? Dicit

illi iesus. Tu dixisti. verū tamen dico vobis; ā modo videbi-
tis filiū hominis sedentem a dextris virtutis dei: et venien-
tem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotū scidit vesti-
menta sua dicens. Blasphemauit: quid adhuc egemus te
stibus? Ecce nunc audistis blasphemiam. Quis vobis vide-
tur. At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis.

Secūda particula quarte partis: in qua ostēditur qua-
liter xp̄s condēnatus est per malos iudices. dicit ergo sic.

Et surgēs princeps sacerdotū. Ex impatiētia surrexit
de tribunali: quia nō inueniebat vnde posset iuste christus
cōdemari. At illi. nichil respōdes ad ea. rē. Quia ea q̄
contra xp̄m dicebātur erant falsa z responsione indigna:
ideo nolebat respōdere. Itē quia volebat adimplere illū
quod de ipso scriptū erat: ysaie. iij. Quasi agnus corā ton-
dente se obmutescet: z nō apernit os suū. sequitur Adin-
ro te per deum viuū. Ad hoc autē respondet christus pro-
pter reuertentiā diuini noīs inuocati dicens. Tu dixisti.
Supple veritatē: quod patet ex sequētibus. Verū tamen
dico vobis: ā modo videbitis filiū hoīs se. a dex. vir. dei. rē
Quia in iudicio extremo sic videbitur ab alijs qui eum in
iuste condēnauerūt. dicit igitur. Amodo: qz a tempore sue
passionis eum vltimus non viderūt. Tunc princeps sa-
cerdotū scidit vesti. Iste erat mos iudeoz scindere vestimē-
ta in signū doloris: quādo audiebant blasphemiam diuini
nominis. hoc autem imponebat princeps sacerdotum xp̄o.
ppter quod subditur. Blasphemauit. Propter quod
ipse z alij assistentes iudicauerunt eum dignū morte: cum
tamē diceret veritatem; vt patet multipliciter ex predictis
in hoc euangelio.

Tunc expuerunt in faciem eius: et collapsis cum cederunt. Alij autē palmas in faciē eius dederūt ires. *Propbetiza nobis xpc: quis est qui te percussit.*

Hic consequēter ostenditur qualiter christus fuit turpiter viruperatus per malignos apparitores, et hoc dupliciter. Primo facto: cum dicit. *Expuerūt in faciem eius.* Tangē in hominē pestiferū et dignū morie. Ados enī erat iudeoz super rales spuerē in contēptum. *Et collapsis eum cederunt.* Sine causa percutiōo et viruperāōo eum. *secūdo verbo dicētes. Propbetiza nobis. tē. Quasi dicat: tu es falsus ppbeta.*

Petrus vero sedebat foris in atrio: et accessit ad eū una ancilla dicens. *Et tu cum iesu galileo eras.* Et ille negauit coram omnibus dicens. *Nescio quid dicis.* Et eunte autem illo iamnam: vidit eum alia ancilla: et ait his qui erant ibi. *Et hic erat cum iesu nazareno.* Et iterū negauit cū iuramento: qz nō noui hominē. *Et post pusillū accefferūt q̄ stabant et dixerūt petro. Vere et tu ex illis es: nā et loquela tua manifestū te facit.* Tunc cepit detestari et iurare: qz nō nouisset boiem: et cōtinuo gallus cātavit. *Et recordat̄ est petrus verbi iesu qd̄ dixerat: p̄usq̄ gallus cāret*

ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare.

Hic ostenditur qualiter xps fuit negatus a suo discipulo
per tres vias. primo simplici verbo. scdo cum iuramento;
tertio per detestationem cum iuramento. i. per execrationem
quod est quando aliquis non solum iurat per deum; sed etiam
imprecatur sibi in eo aliquid malum nisi id quod dicit sit verum.
dicit igitur Petrus. Petrus vero sedebat foris in atrio. Non enim
petrus erat simpliciter extra domum. ut iam dictum est; sed erat
extra locum ubi xps illud abas; in quodam atrio in quo erat
ignis accensus in medio. secundum quod dicit Lucas. xxij. Et ac-
cessit ad eum una ancilla. De istis negationibus petri vi-
deatur euangeliste dimer simo de scribere: maxime de secunda
et tertia. quia de secunda dicitur hic quod fuit ad vocem ancille;
Lucas autem dicit quod fuit ad vocem bovis. Iohannes autem di-
cit quod fuit ad vocem plurium. Similiter de tertia dicit Iohannes
quod fuit ad vocem unius qui erat cognatus illius cui
petrus abscidit auriculam. Matheus autem hic dicit quod fuit
ad vocem illorum qui astabant. Dicendum igitur quod principa-
lis intentio euangelistarum erat negationem trinam petri expri-
mere: et in hoc conueniunt omnes euangeliste. Expri-
mere autem personas accusantes petrum non erat principalis intentio
eorum; sed tantum ex accidenti. tamen non contrariatur in hoc
quia veri simile est quod multi ad illa verba conueniebant circa
petrum: et consimilia verba proferebant ipsum accusando. et sic
unus euangelista unam personam nominat. alius unam. aliam vel
plures. nec est ibi falsitas ratione dicta. Videtur autem secundum veri-
tatem historie: quod prima negatio sit facta ad vocem hostiarie
principaliter. Secunda ad vocem illo- rum qui stabant ad ignem. fue-
runt tamen excitati ab alia ancilla: propter quod matheus illam
exprimit hic et de alijs tamen. Quod autem hic dicitur quod facta est
perro excitatione: intelligendum est sic. i. se disponendo ad
excitationem: quia auctoritas erat prope ignem. ut dicit Iohannes. sed ti-
mens ne perciperetur volebat excire. Tertia autem negatio
acta est multis eius accusantibus: inter quos principalis erat

cognatus illius cuius petrus abscidit auriculā nōtē qđ
 exprimit eū Iohānes: de alijs tacendo. **H**is die:
 parer vsq; ad illū locū. **H**āc loquela tua manife-
 facit. **Z**icer enim lingua hebreā sit vna: tamē aliquo mo-
 vanabaf scđm dīner sitatū puīncīaz. et ideo illi de gali-
 leā aliter loquebātur aliquo modo: qđ illi qđ crāt de iherū-
 sicut lingua gallica est vna: et tamē aliter loquūtur illi qui
 sunt de picardia: qđ illi qđ habitāt parisijs. et per talē va-
 rietatē potest percipi: vnde aliquis sit oriūds. sequitur.

Tūc cepit detestare et in. **I**n hoc significat iuramentū p-
 execrationē. **E**t recordatus est petrus. **D**ñs enī respexit
 petrū. vt dicit Lucā. xxij. **E**t ex hoc petrus recordatus est
 de verbo xpi qđ dixerat eum negaturū: et ad penitentiā re-
 dūctus est. **M**oe sequit. **E**t egressus foras flet amare
Et ex tunc petrus traxit in cōsuetudinē: vt a pmo gallozū
 cantu vsq; ad horā matutinā staret in oratione: fletus pro
 ista negatione. vt habet in itinerario clementis.

Caplm. xxvj.

Mane aut factū: cōsiliū inierunt oēs principes sa-
 cerdotū et seniores populi aduersus iesum: vt eum
 morti traderent. **E**t vincrum adduxerunt eum: et tradide-
 runt pontio pilato presidi.

Oste. s. qualiter passio xpi fuit per iudeos inchoata.
 hic ostenditur qualiter fuit per gentes consumata. **E**t di-
 uiditur in duas partes: ouia primo describitur ipsius xpi
 crudelis occisio. **S**cdō eius fidelis et deuota tumultatio. **1**o
Cum sero factū esset. **P**rima a obue in duas. quia pmo de-
 scribit ipsius xpi iniqua condēnatio. scđo ipsius sententię
 inique executio. **1**bi **E**t postqđ illuserūt ei. **P**rima in qua
 tuor: quia primo describit ipsius xpi coram. **1**eside presen-
 ratio. **S**cdō ipsius presentati diligēs interrogatio. **1**bi **J**e-
 sus aut stetit. **T**ertio innocētie ei? declaratio. **1**bi **J**her viē

aut solēnem. Quarto innocens cōdennatio. ibi Vidēs au-
tem pilatus. Prima adhuc i duas: quia pmo describitur
i ppi presertatio. vt dictū est. Secdo incidētaliter sub-
iuratur inde desperatio. ibi Tunc videns. Circa primū dicitur
fic. Adhuc autē factū. Quia a media nocte vsq; ad illaz
horam illuserūt eū. conspuēdo: ⁊ paluis cedendo vt visus
est. Consiliū inierūt. ⁊c. Non enim ex testimonijs preba-
bitis habebant aliquid vnde posset accusari corā pilato
sicut reus mortis: ⁊ ideo vltērius consulebāt qualiter eum
sic dignū morte accusatē. vt parebit infra. sequitur. Et
vincitū adduxerūt eū. Illi enim qui reputabant dignū mor-
te dicebātur corā iudice ligati. Et tradiderūt pōtio pi-
lato presidi. Aliqui dicūt q; pilatus erat propriū nomen
eius: compositū ex nomine matris que dicebatur pila: et
patris qui dicebatur aratus. pontius autē cognomen eius:
quia fuerat iudex missus a romanis ad insulam pōriana.
hoc autē diffuse habet in quadā legenda que vocat aurea.
sed quia ibi multa dicuntur de hoc que videntur pma facie
falsa: que ppter plicitatem omitto. ideo aliter dicendū: q;
pontius erat nomē eius. qd̄ patet ex duobus: pmo qz post
ponitur cognomē ⁊ nō preponit proprio nomini saltem de
cursu causa. Secdo quia hoc nomē satis commune est in Bur-
gundia: vnde iste pilatus circa erat oriūdis. erat enim na-
tione hugonēsis: vt dicit magister in historijs. Et idem di-
cit Iosephus libro antiquitatū. pilatus autē erat ei⁹ cog-
nomen. preses autē erat nomē officij sui: ⁊ dicitur a preside
do: qz presidebat iudeis ibidem missus a romanis.

t. Tunc vidēs iudas qui eum tradidit q; dānatus esset:
penitētia ductus terulit triginta argenteos princi-
pibus sacerdotū ⁊ senioribus dicēs. Peccanti: tradēs san-
guinē iustū. Et illi dixerunt. Quid ad nos: tu videris. Et
proiectis argenteis in templo recessit: ⁊ abiens laqueo se su-

Spendit. Principes autē sacerdotū acceptis argēteis dixerunt. Non licet eos mittere in corbanā: quia precium sanguinis est. Consilio autē invito: cernerunt ex illis agrū figuli in sepulturā peregrinorū. propter hoc vocatus est ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis vsq; in hodiernum diem. Tunc impletū est qđ dictū est per iheremiam pphetam dicentē. Et acceperunt triginta argenteos precii appreciati quē appreciauerūt filijs israel: et dederunt eos in agrū figuli: sicut constituit michi dominus.

Hic incidentaliter subditur inde desperatio: cū dicitur. Tunc vidēs iudas qđ eū tradidit: qđ dānatus esset. Hec autē desperatio processit ex duobus. pmo ex magnitudine sceleris: tradendo ad mortem illū cuius ratā sanctitatē expertus fuerat. Secō qđ dānationem suā audierat a xpo: vt dicit n̄ est ea. pcedenti. quē sciebat pphetā verissimū. Mententia ductus. Infructuosa ranc: qz erat sine spe vnic. sicut de his qui sunt in inferno. Dicit sapiētē. v. dicētes intra septemtrā agētes. Retulit triginta argēteos principibus. et. Ex quo patet qđ cupiditas sua nichil valuit sibi. sequit. Ad illi dixerūt. quid ad nos. Quasi dicat: nō curamus si peccasti vel nō. Tu vidēris. Id est ad reperitū videre factū rui. Et abiēs laqueo se suspendit. Ex desperatiōe: et in hoc plus peccauit qđ in tradendo xpm. vt dicit Hiero. cuius ratio est: qz in traditione xpi peccauit cōtra eius humanitātē directe. sed in desperatione illa peccauit directe cōtra eius diuinitātē qz cōtra infinitatē diuine misericordie. sequit. Nō licet eos mittere in corbanam. Corban hebraice idē est qđ oblatio. corbonā autē erat loc⁹ ad ponendū oblationes factas in templo pro reparatione

templi ⁊ alijs necessarijs. Magna igit apparet sacerdoti
exercario qui occasione xpi reputabar sibi licita: ymo tanq̃
sacrificiū deo saceret: ⁊ tamē precii venditiōis eius repu-
tabar nepbariū ⁊ indignū applicari ad vsus tēpli. Con-
silio aut̃ mico: emerūt ex eo agrum figuli. Quia ille cuius
ager erat: figulus fuit. ideo sic vocabat. vlt̃ forte qz ibi erat
terra apra ad faciendū vasa fictilia. In sepulturā pere-
grimoz. Qui nō habebat ppriū sepulcorum. Propter
hoc vocat̃ est ager ille alcbeldemach. ⁊. hoc ē dei ordina-
tione factum est ad memoriā perditionis iude: ⁊ passionis
xpi. Tunc impletū est qd̃ dictū est per Yberemiā. Quia
scdm̃ qd̃ dicit Hieronim⁹. licet auctoritas sequēs nō sit in
libro Yberemie quē habem⁹. tamē Hieron. vidit auctori-
tate itā de verbo ad verbū in quodā libello hebraico q̃ di-
cebat esse Yberemie ppbere. multi enim libri ppbetaz nō
nō habētur: vlt̃ li Yberemiā nō est de rextu. vt dicit Hiero.
Nec etiā in antiquis libris est: ⁊ tunc qd̃ dicit per ppbetā
intelligere debemus zachariā. quia zacharie scdo habet
ista sententia: licet verba aliq̃ rulu sint mutata. Et acce-
perūt triginta argenteos precii appreciati. Id est ip̃s xpi.
Quē appreciauerūt a filijs israel. Quia istud precium
fuit constitucū inter iudam ⁊ sacerdotes qui erant de filijs
israel. Et dederunt eos in agrū figuli. Hoc est pro agro
figuli. Sicut constituit michi dñs. Hoc est additum ab
euāgelista: qz ista predicta erat a deo p̃ordinata.

i Iesus autē stetit ante p̃sidem: ⁊ interrogauit eum
p̃ses dicēs. Tu es rex iudeoz? Dicit illi iesus. Tu
dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotū ⁊ senio-
ribus: nichil respōdit. Tunc dicit illi pilatus. Non audis
quanta aduersum te dicūt testimonia? Et nō respondit ei
ad yllū verbū: ita vt miraret̃ p̃ses vehementer.

Hic ponit ipsius presentati interrogatio: Ad cuius evidenciam considerandum. Quod iudei accusaverunt christum coram pilato de tribus ut habet Luce. xxij. Primum fuit quod subvertebat gentem iudeorum a cultu legis. Secundum quod anvertebat populum a redditione tributi imperatori romano. Tertio quod dicebat se esse regem: et sic volebat sibi usurpare regnum. De primo non curavit pilatus: quia erat homo gentilis: et ideo non curabat de observacione seu violacione iudaice legis. Secundum sciebat esse falsum: quia audiverat a christo responsum fuisse iudeis. Reddite quod sunt cesaris cesari. etc. ut super habitum est xxij. De tertio autem interrogavit ipsum christum quia contra imperatorem videbatur esse directus: Quod aliquis diceret se esse regem iudeorum qui serviebant imperatori romano sub tributo: propter quod romani abstulerant a iudeis nomen regni a tempore Iosephi. Et hoc est quod dicitur hic. Et interrogavit eum preses dicens: tu es rex iudeorum? Dicit illi iesus: tu dicis. scilicet veritatem: quia non negavit se esse regem: sed magis confessus. Verum tamen exposuit dictum suum dicens. Regnum meum non est de hoc mundo. ut habet ioban. xxiij. Et in hoc satisfecit pilato: quia regnum imperatoris esse non potest nisi in hoc mundo. Et sic regnum christi non erat contrarium imperatori. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus? De alijs que dicta sunt que expressius tangunt Luce. xxij. Nichil respondit. Tunc quia manifeste falsa erant et responsione indigna: tunc quia volebat adimplere illud quod erat scriptum de eo ysaye. liij. sicut agnus coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum. Tunc dixit pilatus. etc. Eadem ratione non respondit ei iterum quia volebat impedire passionem suam. Sequitur. Ita ut mirareretur pre. vebe. De christi patientia sic tacendo: cum omnia que contra eum dicebantur posset exsufflare vno verbo.

p Et diem autem solemne consueverat preses populo dimittere unum vincitum quem voluissent habebat autem tunc vincitum insignem qui dicebatur barabas. Congregatis ergo

illis pilatus dixit. *Quē vultis dimittā vobis: barrabā an
iesuz q̄ dicat̄ x̄ps? Sciebar .n. q̄ p̄ inuidiā tradidisset eū.*

Hic consequēter ponit̄ innocentie x̄pi declaratio. Et primo
ostenditur eius innocentia. Secundo iudeozū resistantia.
ibi principis aūr. Prima in duas: quia innocentia x̄pi pri
mo declaratur de verbo iudicis. Secundo ex testimonio sue
uxoris. ibi sedere aūr. Ad euidētiā prime partis aduer
tendū. q̄ in fauorē iudeozū concessum erat romanis vt in
solemnitate paschali dimitteret̄ vnus incarcerationis sectioū
volūtarem eozū in memoriā liberationis eozū de egipto
Quia in solemnitate paschali fiebat memoria illius benefi
cij. Pilatus aūr sciebat eos cupidos de obseruanda illa
consuetudine. Et altera parte volebat christum liberare
ideo proposuit eis optionem dicens: q̄ liberaret eis iesuz
vel barrabam et nullum alium. per hoc subtiliter credens
liberare christum de consensu eozū. Quia non credebat
aliquo modo q̄ pererent liberationem barrabe: quia erat
homicida et seditiosus et pessimus. vt haberetur Luce viceſi
mo tercio. et ideo credebat q̄ preeligerent liberationem ie
su. Et hoc est qd̄ dicitur. Per diem autem sollemnē. Nō
quēcumq̄ sed in sollemnitate paschali: vt dictū est. Cōsue
nerat preses po. di. Dicitur autem hic insignis non nobi
litate generis sed ex famositate sui criminis: quia et bo
nū ad mala transferimus. vt dicitur quinto methaphisice
sicut aliquis dicitur bonus latro ira potest dici in lignis
sequitur. *Quē vultis dimittam vobis barrabā an ie
sum. etc. Quasi diceret nullum aliū habebitis: et per hoc
credebat liberare iesum vt dictum est: cuius ratio subdit̄.*

Sciebat enī q̄ per inuidias tradissent eum. Quia pub
lice arguebat vicia sacerdotum et phariseozū.

Secōde aut̄ illis p̄ tribunali: misit ad eū uxoz ei' dicēs.

*Nūl tibi et iusto illi: multa. n. passa sū hōd̄ iē h̄ visū p̄pter eū
Hic declarat̄ innocentia x̄pi p̄ testimoniū uxoris pilati*

Ad cuius evidentiā sciendū qđ diabolus qđi captione xp̄i p-
 turauerat per iudeos: p aliqua signa pp̄dit q̄ ipse esset
 vere xps et per cōsequens q̄ p eius mortē spoliaret infer-
 nus. Hoc autē pp̄dit per eius patientiā et p scripturarū
 impletionē. Et forte per sc̄toꝝ patrū in limbo existentiū
 ctultationē: et ideo mortem xpi impedire volebat per vro-
 rem pilati: cuius preces efficaces ctedebat in cōspectu viri
 sui. Et hoc est qđ dicit hic. Sedente autē eo pro tribuna
 li. Judicando. s. xpm. Misit ad eū vroꝝ eius di. iii. ri. z
 iu. illi. Quasi diceret nullo modo condēnes eū: sed magis
 eū dimitte. *Altra. n. pa. sum p vi. pro. eū. Quia dya-*
bolus appuerat ei monēs eā terrorib⁹ ad liberationē xpi.
Utrū autē talis aparitio fuerit ei facta in somno vel vigilia
expresse non habet hic. Videtur tamen q̄ fuerit ei facta in
somno: p hoc q̄ hic dicit per visum. Xps enīz fuit prescura
tus pilato valde mane: vt dictū est in principio hui⁹ capi-
tuli. Et ideo p̄babile est q̄ vroꝝ eius adhuc iacebat in le-
cto: quia domine non solent ita mane surgere sicut viri sui

p Rincipes autē sacerdotū et seniores psuaserūt popu-
 lis vt peterent barrabā: iesuz vero pderent. Respo-
 dēs autē preses ait illis. *Quē vultis vobis de duobus di-*
mitti? Et illi dixerūt: barrabaz. Dicit illis pilat⁹. qđ igit
faciam de iesu qui dicit christus? Dicit oēs: crucifigatur.
Ait illis preses: quid. n. mali fecit? Et illi magis clama-
bant dicētes: crucifigatur. Descripta xpi innocentia
Hic subiūgitur iudeoꝝ resistentia: in tantū enīz odiebant
eū q̄ p̄celegerūt liberare boiem pestifex ne xps liberaret.
z hoc ē qđ subdit hic. Rincipes sacerdotum z seniores
psuaserūt p̄plo falsas rationes inducendo. Et peterent
barrabam, zc. et pater vsq; ibi. Quid. n. mali fecit?

Quasi diceret non allegatis causam sufficientem siue mor-
tis. At illi magis clamabant. Per clamorem autē et tu
multū populi voluerūt obtinere quod non poterant habere
per rationem dicentes. Crucifigatur. Id est morte tur-
pissima et acerbissima moriatur.

Idens autē pilatus quia nihil proficeret sed magis
tumultus fieret: accepta aqua lauit manus corā po-
pulo dicēs. Innocens ego sum a sanguine huius iusti vos
videritis. Et respōdēs uniuersus populus dixit. Sanguis
eius super nos et super filios nostros. Tunc dimisit illis
barrabam: iesum autē flagellatum tradidit eis ut cruci-
figeretur. Tūc milites presidis suscipientes iesum in pre-
torio: congregauerunt ad eum uniuersam cohortem: et exi-
entes eum: clamidem coccineam circumdederunt ei. Et ple-
tentes coronam de spinis posuerunt super caput eius: et
arundinem in dextera eius: et genu flexo ante eū illudebāt
ei dicentes. Aue rex iudeorū: et expuentes in eum. Accepe-
runt arundinem et percuciebant caput eius.

Declarata christi innocentia ut visum est. Hic ponitur
ipsius innocentis iniusta condemnatio: que processit ex p-
te iudicis ex timore ne si dimitteret eum contra clamorem
populi accusaretur postea ad cesarem. et hoc est quod dicitur
hic. Videns autē pilatus quod nihil proficeret: ostendē-
do christi innocentiam ad eius liberationem. Sed ma-
gis tumultus fieret. Populi scilicet clamantis ad contra-
rium per seductionem sacerdotum ut visum est. Accepra

aqua lauit manus coram populo. Ad hoc vt iudei, totū pec-
 catū super se acciperent: et ipse inuisus esset a peccato. sed
 hoc nō sufficit ad omnimodam eius excusationem. quia cum
 esset iudeus: tenebatur ex officio seruire iusticiam. Et ideo
 grauitus peccauit faciendo contra eam: ad habendū populi
 fauorē: minus tamen peccauit q̄ iudei: quia eius mortuū
 fuit minus malū. Iudei enim ad occidendū xpm̄ mori sunt
 per rancorem et odiū. pilatus autē propter timorē cesaris
 et fauorem iudeorū habendum. Tunc dedit illis barta.
 Facta respōsione a iudeis q̄ totū peccatū reciperent super
 se et filios suos. Iesum autē flagellatū tradidit eis. et.
 Licet ista flagellatio xpi ponat hic post sententiā indicis:
 tamen fuit ante facta: vt habet Jobā. xix. quia ad hanc in-
 teurionē cum precepit pilatus flagellari et illudi: vt iudei
 essent faciatī sanguine eius vidētes enim sic puniūt: etiam
 vltra condignū. et ideo ponitur hic quasi per recapitulatio-
 nem. Tunc milites. Id est post flagellationē in media-
 te et ante sententiā. Suscipiētes iesum in p̄torio et ces.
 Et magis illi illuderēt in loco patenti et corā multitudine.

Et expuentes eū. Scilicet vestimentis suis. Et amideū
 coccinea. Id est rubea in similitudine purpure qua vtiūt
 reges. Circūdederūt illi. Ipsum vestiendo. Et plectē-
 res coronā de spinis. Id est iuncis marinis: ad modū spi-
 narū acutis. Et ego qui hec scripsi: audiui a quodā q̄ fue-
 rat vltra mare cum sancto Ludouico rege francie: q̄ in hir-
 rore maris senserat pūcturas iuncoꝝ per sotulares inter-
 medios. Posuerūt super caput eius. Pro similitudine
 corone regie. Et arūdinē in dextera eius. Pro sceptro
 regio. Et genu flexo ante eum. illu. ei. Facto similiter et
 verbo. vnde sequit. Dicētes: ane rex iudeoꝝ. Quasi dice-
 rēt: voluisti regnare et nō potuisti. et sic eoꝝ illusio accusa-
 tionū iudeoꝝ respondebat. Et expuentes eum tanq̄ in
 personā contēptibilem et vilem. Acceperūt arūdinē. De
 manu eius. Et percutiebant caput eius. Et ratione cō-
 tēptus: et ratioe doloris inf. agēdi. quia ex tali percutione

aculei edone intrabant caput eius.

Postq̄ illuserūt ei exuerūt eum clamidem: et induerunt eum vestimentis eius: et duxerūt eū vt crucifigerent. Exeuntes aut̄ inuenerūt hominē cyreneū nomine symonē hunc angariauerūt vt tolleret crucem eius. Et venerunt in locū q̄ dicitur golgota: quod est caluarie loc⁹.

Postq̄ descripta est ipsi⁹ christi condēnatio iniusta. Dic ponitur inique sentencie executio: et primo ponitur ipsius christi iudicari crucifixo. Secundo crucifigi illusio. ibi pretereuntes. Tercio illius expiratio. ibi a sexta aut̄ hora. Circa christi crucifixionē quatuor rāguunt. loci vilitas: iudeoz crudelitas. ibi ⁊ dederūt. militū cupiditas. ibi postq̄ aut̄. latronū societas. ibi tunc crucifigi sunt. Circa primū dicit sic. Et postq̄ illuserūt ei ep̄. eū cla. Quia clamidē illaz coccineā imposuerant sibi solū ad illudendū eū sicut regē falsū. Et induerunt eū vestibus eius. Quibus spoliauerunt eū vt predictū est. Et hoc fecerūt vt ductus ad mortem magis conoscere in pp̄ia veste q̄ in aliena. Exeuntes aut̄ inue. ⁊c. Hoc nō est cōtra id qd̄ dicit ioba. cir. et ba iulans sibi crucē. ⁊c. Ip̄ enim primo portauit crucē suam quādo exiuit de domo pilati. vt dicit iobā. Sed quia erat fatigatus ex precedētī labore ieiunijs ⁊ vigilijs: ideo milites coegerūt simonē ad portandū eius crucē: vt citius posset venire ad locū crucifixiōis vt d̄ hic. Et venerūt in locū qui d̄ golgotha qd̄ est cal. lo. Ille locus non est sic nominatus a caluaria ade ibi sepultri: vt dicūt aliqui. qz adam fuit sepultus in embro: vt habetur iosue. iiii. propter qd̄ embro dicebat antiq̄tus cariarharbe. i. ciuitas quatuor. qz quatuor: magni patriarche sunt ibi sepultri cū vxoribus

fuis. s. adam ⁊ etiā: abrahā ⁊ sara: ysaac ⁊ rebecca: iacob
 et iya. Dicit ergo caluarie locus: qz locus ille erat plen⁹ ca
 pitib⁹ mortuoz q̄ ibi decollabant: qz ibi malefactozes pu
 niebant. ⁊ sic patet loci vilitas in quo christus crucifix⁹ est.

E Dederunt ei vinū bibere cum felle mixtum. et cum
 gustasset noluit bibere.

Hic consequēter ponitur iudeoz crudelitas: cum dicit
 Et dederūt ei vinū cum felle mixtum. Jobānes autē dicit: Q̄
 dederūt ei acetū. Ad euidentiā autē huius considerandum.
 Q̄ aliqui dicunt hoc esse factū: vt citius moreretur. ⁊ sic mi
 lites de eius custodia citius expeditur: quia debebat eū
 custodire quousqz expirasset. Dicūt enim q̄ existentes i roz
 mento si poterant aceto citius moriuntur: sed hoc non vi
 detur multum probabile: quia acetum est frigidum: et per
 consequens videtur magis mortem saluum differre. p̄pter
 quōd aliter dicendū est. Scribitur enim in quodā libro he
 braico: qui apud eos intitulari solent libri iudicium ordinario
 rum. q̄ quia salomon dixerat p̄verbioꝝ. xxxi. Date sicerā.
 Id est potum inebriatiū mercuribus: ⁊ vinū bis qui ama
 ro sunt animo: vt bibant ⁊ obliuiscantur egēstatis sue: et
 doloris sui non recordentur amplius. id eo ex occasione hu
 ius verbi seniores iudeoz statuerāt: vt condēnatis ad mor
 tem daretur vinū aromaticum ad bibendum: vt facil⁹ tol
 lerarent passionem. In hierusalem autē erant matrone de
 uote et compassiue que hoc vinū dabant ex deuotione. In
 dei ergo ex nimia crudelitate mortale vinū datum pro x̄po
 et alijs duobus cum eo crucifixis acceperunt sibi secundū
 q̄ dictum erat Amos. ij. vinū dānatorum bibebant. et in
 loco eius posuerunt acetum cum felle mixtum. Et cū gu
 stasset noluit bibere. Adarchus dicit. et non accepit: quia
 nō accepit ad bibendum: sed solum ad gustandū modicū:

vt sic impleretur in eo quod scriptum est in ps. *Dederunt in escam meam fel: et in siti meo potauerunt me aceto.*

p *Postquam autem crucifixerunt eum: diuiserunt vestimenta eius sortem mittentes. vt impleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Diuiserunt sibi vestimenta mea: et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentem ser uabant eum: Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam.*
Hic est iesus rex iudeorum:

Hic ponitur militum crucifigentium cupiditas: in hoc quod abstulerunt sibi vestimenta sua omnia: cum tamen damnatus ad mortem dimittatur aliquod vestimentum ad carnis sue operimentum. Et hoc est quod dicitur. *Diuiserunt sibi vestimenta eius.* In quatuor partes: secundum quod dicitur *Ioban. xix.* quia quatuor erant milites ipsum crucifigentes. Sortem mittentes. *Ista* sortis fuit iussa super tunicam domini inconsutilem: que erat facta quasi reticulato opere: et ideo non poterat bene diuidi: cum non haberet aliqua futuram. et ideo miserunt sortes quis haberet eam integram. Et ad implerendum quod dictum est per prophetam. *diuiserunt sibi.* etc. Secundum hieronimum. istud non est de textu marthei: nec est in antiquis libris: sed tamen in euangelio iohannis. *Expositio* tamen huius atrocitatis patet ex dictis. *Et sedentes ser. cum.* Ille aliquis raperet eum de cruce. *Et imposuerunt sup caput eius causam ipsius scriptam.* *Iste* erat modus iudeorum: quod super capita crucifixorum ponebatur causa condemnationis ipsorum. Ipse autem accusatus fuerat quod sibi volebat usurpare regnum iudeorum: vt visum est.

Et *hic crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus ad dextris: et unus a sinistris.*

Hic describitur latronū societas. ad hoc enim crucifixi sunt cum xpo ex intentione iudeorū: vt xps videretur pariceps et magister in malefactis eorū: sed ex intentione dei hoc permittentis factū est vt impleret qđ de xpo scriptur erat psal. liij. *Et cum sceleratis reputatus est.*

P Retereūtes aut blasphemabāt eum: mouentes capita sua et dicentes. *Uab qui destruis templū dei: et in triduo illud reedificas: salua temetipm. Si filius dei es: descende de cruce. Similiter et principes sacerdotū illudētes cum scribis et seniozibus: dicebāt. Alios saluos fecit seipsum nō potest saluū facere. Si rex israel est descendat nunc de cruce: et credimus ei. Confidit in deo: liberet nunc eum si vult. dixit enim: quia filius dei sum. Idipsum aut: et latrones qui crucifixi erant cum eo: improperabant ei.*

Hic describitur ipsius xpi crucifixi derisio: quia primo fuit derisus a pterereūtib; hoc est a vulgaribus hominib; circa locū crucis cōcurrētib;. dicentib;. *Uab. Irreuerentio est insultantis seu derisōis. Qui destruis templū dei. et. Imponebār em̄ sibi qđ hoc dixerat: sed hoc falsum erat: vt visus est ca. pcedēti. Salua temetipm. Quasi dicerēt. non potes: ex quo pater falsitas tua. Secūdo fuit derisus a sacerdotib;: et hoc est qđ dicitur. Similiter et principes sacer. illi. cū scri. Id est legis peritis. Et seniozibus. Id est iudicibus ordinarijs. Dicebant. alios saluos fecit. Quasi dicerent: nō est verū. qz si posset facere talia: saluaret semetipm. Si rex israel est. Hō quicūqz: s; messias pmissus in lege. *Descēdat nūc de cruce. Quia**

alij reges nō possent talia facere. Et credimus ei. Falsū dixerūt: qz maiora fecit quādo lazariū suscitauit: et quādo post mortē de sepulchro surrexit. Et tamen non crediderūt ei. Tertio fuit derisus s latronibus. et hoc est qđ dicitur

Id ipsum. Id est verba premissa. Et la. impzo. cū. Contrariū videt luce. xxiij. vbi dicitur qđ vnus increpabat eum: alter autē rogabat eū dicens. Dñe memento mei dum vñeris in regnū tñū. Dicendū qđ matheus loquitur scđm modum loquendi quo societas dicit sliquid facere quādo vnus de societate hoc facit. Vel aliter dicendū qđ vterqz imp̄perauit pro christo: sed alter videns postea pacientiam christi penituit et misericordiam petijt: et sic inuenit.

Extra autē hora tenebre facte sunt super vniuersam terram vsqz ad horam nonam. Et circa horā nonā clamauit iesus voce magna dicens. Reliqui lamazababam: hoc est deus meus deus meus: vt quid dereliquisti me. Quidam autem illi stantes et audientes dicebant: belias vocat iste. Et continuo currens vnus ex eis accepit spongiam impleuit aceto et imposuit arundini ⁊ dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant: sine videamus an veniat belias liberans eum. Iesus autem iterum clamans voce magna: emisit spiritum.

Hic consequēter describitur ip sius christi crucifixi ⁊ derisi exspiratio. vbi primo notatur perturbatio elementorū quasi christo morienti compaciētū. Secundo confessio assistentium. ibi centurio autem. Prima in duas: quia primo describitur perturbatio corporū superiorū. Secundo inferiorū. ibi ⁊ ecce velū. Circa primū dicit sic. A. vj. hora tene

bre facte sunt. 7c. Hieronim⁹ dicit sup istū locū: q̄ iste tene
 bre fuerunt facti p̄ retractionē radioꝝ solis diuina virtute
 Origenes aut̄ dicit q̄ hoc factū est per interpositionē nu
 b̄iū densaz. Sed in hoc magis credendū est dyonisiō q̄ di
 cit in eplā ad Policarpū: hoc fuisse p̄ interpositionē lune
 fuit et terrā et solem sicut fuit in eclipsi solis: et ibidem di
 cit q̄ ipse hoc vidit tunc existens in egipto vbi est aeris puri
 tas: q̄ rarissime sunt ibi nubes et pluuie. Propter quod
 talia potuit tunc magis p̄pendere: vidit ergo vt dicit lunā
 ab oriente ascendente versus meridiē: et supponentem se so
 li. Hieronim⁹ aut̄ 7c. origenes nō loquunt de illa eclipsi af
 ferendo q̄ sic fuerit vt dicunt: sed potuit sic fieri. Et dicitis
 pater q̄ illa eclipsi nō potuit naturalis esse sed miraculo
 sa. et hoc multipliciter: primo q̄ luna erat. xv. vt patuit
 capto p̄cedēri. Et tunc luna distabat a sole per diametrū
 celi: eclipsi aut̄ solis nō potest fieri naturaliter nisi tem
 pore cōiunctiōis solis et lune. Propter q̄ dicit dionisiū
 q̄ mirabatur: q̄ non erat tempus cōueniēs ad talē cōiun
 ctiōē. Secundū miraculū fuit ibi q̄ transacta eclipsi lunā
 redijt ad orientē: ita q̄ in vespere fuit in oriente sole existi
 te in occidente: et sic orbes eorū sunt ad pristinū statū resti
 tūti. Terciū miraculū fuit q̄ pars orientalis solis primo
 fuit obscurata: et iterū vltimo illuminata. Contrario aut̄
 modo fit in eclipsi naturali. Super vniuersaz terrā. Sic
 accipit pars p̄ 20. toto: eclipsi enī solis nō pot̄ esse vniuer
 salis: et propter hoc quādo dicit̄ super vniuersam terram:
 intelligēdū est de terra iudee. Usq̄ ad horam nonā. Et
 quo patet q̄ luna fuit immobilis sub sole per tres horas:
 et hoc fuit quartū miraculū illius eclipsi. Hā in natura
 li eclipsi luna continue mouetur sub sole. Et circa horā
 nonam clamabat iesus voce magna dicens. Beli. beli la
 maza. Bel in bebreo idē est q̄ de⁹: iōta littera bebræ p̄
 adiuicta facit signare cum hoc meus: 7c. ideo beli idem est

¶ deus meus. Iamta vna est dicitio per se: et idē valet q̄ q̄re
in latino. za barbam nō est vera littera: quia nō significat
idem q̄ dereliquisti me: sed debet p̄poni ibi quodā littera
que vocatur ayin: et sonat sicut a formatum in gutture.
vnde debet sic scribi Azabatani: et tunc significat idem q̄
dereliquisti me. sed per ignorantiam scriptorū corrupta est
littera in latinis libris. Dicit autē x̄ps se derelictū a deo
patre: quia dimittebat eum in manū occidentiū. Qui
dam autē illic stātes. Scilicet milites ipsum custodientes
qui erāt gentiles: p̄pter q̄d linguam hebraicā ignorabāt
dicebāt. Helya vocat iste. Letera parent vsq; ibi. Je
sus autē itez clamans voce magna cūsit spiritū. Et quo
pater q̄ illā vox non fuit naturalis: sed miraculosa. q̄ ho
mo magno cruciari et longo afflictus: et ex tali afflictione
morti sic proximus: non posset sic clamare virtute nature.

e **E**cce velum templi scissum est in duas partes: a
summo vsq; deorsum. et terra mota est: et petre
scisse sunt: et multa corpora sanctorū q̄ dormierant surrexe
runt. Et exeuntes de monumentis post resurrectionē eius:
venerunt in sanctam ciuitatem: et apparuerūt multis.

¶ Sic secundo declaratur perturbatio elementorū inferio
rum: quia ad motū terre et aeris velum templi scissus est.
Illud autē velum erat sc̄dm aliquos in introitu templi:
p̄hibens aspectū eorū qui erant intra templum. et ideo per
talem scissionem declarata est impletio veritatis in mortē
x̄pi: que latebat in figuris veteris testamenti. Sc̄dm alios
vero nō fuit velum quod erat in introitu templi: sed velus
quod erat intra templū: inter sanctū et sanctum sanctorū.

Et scissio eius ides significat qđ prius dictū est: ⁊ hoc dicūt
cōmuni⁹ doctores. De vtroq; nō velo dictū fuit pleni⁹. exo
di. xxxj. Et terra mota est. Quasi nō potens sustinere mor
tem xpi. Et petre scisse sūt. In signū hui⁹ qđ corda q̄tū
cūq; dura deberēt xpo moriēti cōpari. Et monimēta ap
ta sunt. Ex terre motu ad denorandū qđ resurrectio ch̄risti
pp̄inqua erat: ⁊ aliorū cū ipso resurgentiū. Et mul. cor.
tan. qđ dormierāt surrexerūt. Nō tūc quādo monimēta ap
ta sunt scilicet hora mortis xpi: sed postea quando surre
xit: qz cum eo surrexerūt tanq; testes sue resurrectionis. et
hoc est qđ subditur. Et exen. de mo. post resurrectionez
ēi⁹. i. xpi. Venerūt in sanctā ciuitatē. i. iherlū qđ dicebatur
sc̄ra ppter templū diuino cultui deputatū qđ erat ibi.
Et appuerūt multis ad declarationē dñice resurrectionis:

c Centurio aut et qđ cū eo erāt custodiētes iesus viso ter
remotu et his qđ fiebāt. timuerūt valde dicētes. Ve
re filius dei erat iste. Erāt aut ibi mulieres multe a longe
que sequute erant iesū a galilea ministrātes ei: inter quas
erat maria magdalene: ⁊ maria iacobi: ⁊ ioseph mater: et
mater filiorum zebedei.

Hic ponitur assistentiū confessio ⁊ primo centurionis ⁊
sue societatis qđ videntes signa predicta in morte xpi cōfessi
sūt diuitatez sue diuinitatis dicētes. Vere fili⁹ dei erat iste.
Et p cōsequens eiusdē nature cū eo. Secdo ponit̄ confessio
mulierū deuotarū qđ cōfitebant eum factō inq̄ntim assistebāt
ipsi moriēti: qđ non audebant facere apostoli: qz solus
iohan. legitur ibi stetit: et hoc est qđ dicit̄. Erant autē
ibi mulieres multe a longe. Corrariū videt̄ iohau. xij. vbi
d̄z qđ stabant iuxta crucē. Dicendū qđ erant longe respectu
militū xpm crucifigentiū ⁊ custodiētiū. Sed prope erāt

respectu aliorū affantiū nō erant enī ita longē quin possēt
cū loquentē audire quādo dixit matri suę: mulier ecce fili-
us tuus. &c. Que secute erāt iesum a galilea. Et deuori-
one quā habebant ad audiendū verbū ei⁹. Adinstrātes
ei. Necessaria vite sue de facultatib⁹ suis. Iste enim erat
mos iudeoz q̄ necessaria vite admistrabāt doctorib⁹. In-
ter quas erat maria magdalene. Sic noiata a magdalo ca-
stello. Et maria iacobī: et ioseph mater. Ista erat soror
marie matris xpi. et mater filiozū zebedei, Scilicet Ia-
cobi et Johannis.

Um aut̄ sero factū esset: venit quidā homo diues ab
arimathia noīe ioseph: q̄ et ipse discipulus erat ie-
su. Hic accessit ad pilatū et petijt corpus iesu. Tūc pilat⁹
iussit reddi corp⁹: et accepto corpore ioseph inuoluit illd̄ in
sindone munda: et posuit illud in monumēto suo nouo qd̄
exciderat in petra. Et aduoluit sarrum magnū ad hostiū
monimenti et abiit. Erat aut̄ ibi maria magdalene: et al-
tera maria: sedentes contra sepulchrū.

Hic describit ipsi⁹ christi mortui deuota tumulatio. ybi
duo ponuntur. Primū est sepelientū deuotio. Secundus
iudeozū malignantiū machinatio. ibi altera aut̄ die. Cir-
ca primū aduertendū q̄ licet mors christi fuerit ignominio-
sa: ut patet ex predictis. sepultura tamen eius fuit nobi-
lis et sumptuosa. Cuius ratio est qz passibilitatē et huma-
nitatē assumpsit xps propter nostrā redemptionē. Et ideo
ipsa cōpleta in sua morte: predicta debuerunt cessare: et ea
que sequebantur quodāmodo ad gloriā sue resurrectionis pri-
uere. Cui⁹q̄ aut̄ fuerat predictū per ysaiam propheta de

turpitudine mortis eius ysaye .liij. tanquam onis ad occi-
 sionem ducetur. .zc. et sequitur ibidem. Cum sceleratis
 reparatus est. Denobilitare sepulture eius dicitur ysaye.
 ij. Radix Jesse qui stas in signu populoru ipsium gentes de-
 precabuntur: et erit sepulchrum eius gloriosum: Hoc est
 ergo quod dicitur hic. Cu sero factum esset. Quia circa
 vesperein ferie septe depositus est de cruce. Venit quida
 homo dives. Et propter hoc potuit de facili accedere ad
 pilatum: et quia erat nobilis et vnus de curia. vt haberet
 luce vice simo tercio. Ab arimaribia. Ista est ciuitas que
 primo regum dicitur ramatha. De qua fuit oriundus sa-
 muel. Nomine ioseph. Nomen autem eius exprimitur
 quia erat homo famosus. Qui et ipse discipulus erat
 iesu. Occulte tamen ne expelleretur de synagoga: quia se-
 cundu q dicitur iohannis duodecimo ex principibus mult-
 ri crederunt in iesum sed propter pbariseos non confite-
 bantur: ne de synagoga eijcerentur. Hic accessit ad pila-
 tum. Deposito enim timore confidenter petijt corpus iesu
 ad sepeliendu honorifice. Tunc pilatus iussit reddi cor-
 pus. Tum quia ioseph erat homo valens et nobilis pro-
 pter quod pilatus petitioni eius voluit acquiescere: tum
 quia sciebāt christum crucifixum in iuste. Et accepto cor-
 pore ioseph inuoluit illud in sindone mūda. Hoc est in pā-
 no lineo mundo: propter quod corpus christi non consecra-
 tur in altari super pannū sericū sed lineū: qz corpus xpi
 in sepulchro tali panno fuerat inuolutū. Et posuit illud
 in moni. s. qd erar sumptuose factū. Nouo. qz si aliqs
 fuisset ibi ante sepultū calūniari posset a iudeis q ille sur-
 rexisset et nō xps. Quod exci. in pe. Eadē rōne factū est
 hoc: ne si xps fuisset sepultū in terra diceret a iudeis q di-
 scipuli rapuissent corpus ei? fodierēs in terra de sabrus
 p vias subterraneā Et ad voluit saxū magnū. Qd nō pos-
 set de facili amoueri: ne aliqs veniēs posset rape corp' xpi
 Ad hō. monymē. Monymētū illud factū erat qd modū

cuiusdam domūcule in cuius medio erat sepulchrū: et in do-
mūcula erat quoddā hostiolum ad habendū illuc ingressū:
Erant autē ibi magdalene: et altera maria. Assistentes sepe-
licentibus xpm ex deuotione ad videndū qualiter possent re-
uerſi ad ipsum inungendum.

¶ Altera autē die quā est post parasceue: cōuenerūt princē-
pes sacerdotū et pharisæi ad pilatū dicētes. Dñe re-
cordari sumus: quia seductor ille dixit adhuc uiuens: post
tres dies resurgam. Sube ergo custodiri sepulchrū vsq; in
terciū diem: ne forte ueniant discipuli ei et furent eus et di-
cant plebi surrexit a mortuis: et erit nouissimus error pei-
or priore. At illis pilatus: habetis custodiā: ite custodire
sicut scitis. Illi autē abeūtes munerūt sepulchrū signan-
tes lapidē cū custodib.

¶ Sic ponit iudeorū machina-
tio: quia impetrauerūt custodiri sepulchrū ne discipuli xpi ra-
perēt corpus eius et diuulgarent eū resurrexisse. Sed quia
nō est consiliū cōtra deum, ut dicit puer. xxj. ideo factū iude-
orū magis fecit ad oppositū. scilicet ad certitudinē dñice resurre-
ctionis quia ab ip̄is custodibus testificata est ut habet sequenti
capitolo. Et hoc est magnū. scilicet habere testimoniū ab aduersa-
rijs. Dicit ergo. Altera die quā est post parasceue. id est sabbat-
to: quia feria vi. in quā passus est xps dicta est pasceues. id est pre-
paratio: quia illa die pabatur cibaria pro sequenti die. In
crastino igitur dñice passionis. Conuenerūt prius. scilicet et pba.
ad pi. et. et p̄ vsq; ibi. At illis pi. ba. cu. Id ē concedo
quod accipiaris milites ad custodiendū eū pro uoluntate v̄ra.

¶ Illi autē abe. mu. se. Milirib' armatis. Signātes la-
Sigillo suo ne aliq̄s possit ingredi sine scitu eorū.

¶ Finis.

Inc.
1422

Fattam as duas *per* mullas
fls. (a' e a²)

